

Za človeka, ki hoče prelagati Homerja, pa je seveda šele bore malo, če zna gradi i heksametre: to so komaj logaritmi pred trigonometrijo! Klasičen filolog, ki se loti prevajanja, bi moral prej dobro premozgati Wilamowitzov članek „Was ist übersetzen“ (Reden und Vorträge. Berlin, 1901). Če bo prelagatelj v nadaljevanju premagal te primitivnosti, bo mogoče govoriti tudi o globljih problemih takega prevoda. Danes to ne gre: onega homerskega „solnca“, ki sveti že tisočletjem, ni v tem prevodu niti „sled sence zarje“. In vendar je čas, da sine enkrat tudi nam!

Duhoviti vitez iz Manče je med raznimi drugimi bistrourno povedal tudi to (II. del, 62. pogl.), da so prevodi podobni tkanim flandrskim tapetam — od zadaj. Tega bi o tem prevodu ne mogel reči O njem — pa saj to ni niti prevod, to je komaj kopica heksametrov — veljajo prej besede, ki jih je izrekel Tennyson (Wilamowitz I. c. str. 8) o nekem angleškem prevodu Homerja:

These lame hexameters the strong-wing'd music of Homer!

no — but a most burlesque barbarous experiment.

o kritiki. Veliko poka v tej. A omizgovil. Clovek sam ne ve ak posebej ni navedenih. Dr. J. A. Glonar.

„Zwischen zwei Nationen“. Pod tem naslovom je napisal Alfred Mader no precejšen roman, ki nosi opasano vabljivo zastavo: „Dem Slavenvolke bietet sich die deutsche Bruderhand! Ob dieses zeitgemässen, packend durchgeführten Problems verspricht dieser Roman aus Österreichs Südländ das Buch des Jahres zu werden“. Stilu in vsebini („das Buch des Jahres“!) se pozna, da tiči za temi lepimi gesli interes založnika; toda ali nas naj to sili, da bi že vnaprej odklonili „bratsko roko“, ki se nam ponuja?

Pisatelj se piše prav za prav Alfred Schmidt; rojen je v Mariboru (1886) in se ponaša s tem, da je v daljnem sorodstvu z nekdanjim lavantinskim škofom Stepischneggom. Mladostni spomini (menda je študiral gimnazijo v Mariboru) odsevajo tudi iz njegove knjige: „In dem steirischen Gymnasium, das ich besuchte, hat es unter uns Schülern Slawen gegeben, Slowenen aus den Tälern der Sann und Sau(!). Wir nannten sie Windische, nach der alten Form von Weidende (stil!), wie sie in früheren Jahrhunderten ihrer Lebensweise gemäss genannt wurden. Wir aber taten ihnen damit keine besondere Ehre an. — In den Pausen kam es zu Prügeleien mit ihnen. Wenn wir dabei auch nicht gerade den kürzeren zogen, so wiesen unsere Arme, Lenden und Schultern doch am Ende immer und deutlich genug die slawischen Nationalfarben auf: rote und blaue Flecke auf weissen Grund, also rot - blau - weiss. Dagegen war es ganz unmöglich, die Dreifarb, die wir hochhielten, schwarz - rot - gold, den Windischen ins Fell zu gerben. — Später dann, auf der Wiener Universität, sah ich die Slawen nur so in Rudeln umherlaufen“. S temi besedami se predstavi pisec, ki pripoveduje — pod imenom Herbert Langer, svoj lastni roman, kar v začetku in ta ton vlada v vsi knjigi. Langer potuje po Dalmaciji in pripravlja „veliko delo“ o nji (kaj piše, ne izvemo nikjer). V Dubrovniku spozna učiteljščnico, ki ima dovolj eksotično ime „Miria“. Med obema se zaplete ljubezen (ž njo se rešuje problem naslova!), toda temu nasprotuje brat Mirie Nikola, ki je visokošolec, Sokol, in vsled tega seveda tudi član „Narodne obrane“ in udeležen pri velesrbski propagandi. Za Mirio se poteza tudi urednik Mesarič, ki je prijatelj Nikole, urednik in eksponent propagande. Ker se Miria upira, ji zagrozi, da bo ovadil brata, ki je tedaj enoletni prostovoljec, da je udeležen pri propagandi. Konflikt reši s svojim junaškim nastopom Langer 29. junija 1914, ko planejo

dubrovniški Hrvati nad dubrovniške Srbe. Nikola se spreobrne in opere svojo čast s smrtjo v Karpatih, Mesarić je izginil bogvekam, Miria ki je že prej bolehala na sušici, izdihne ob napadu sovražnih letal, Langer pa se je že spomladi 1915 toliko opomogel, da je lahko napisal ta roman.

Vsa ta povest je prepletena s principijalnimi trditvami in opazkami, ki dovolj ilustrirajo pisateljevo poznavanje južnoslovanskega sveta in njegovo stališče do slovanstva. Samo par za poskus: „War Lauric ein verbissener Slawe, mit dem sich nicht gut über Österreich reden liess, so hing er mit der nämlichen Leidenschaft an seiner Heimat“ . . . (str. 9). „Im Hause Milic herrschten Ordnung und jener eigentümliche slawische Geschmack, der am deutlichsten dafür spricht, dass diese Nation in manchem noch um hundert Jahre hinter der germanischen Kultur zurücksteht“ (54). „Und gelingt es dem Slawen, was nur zu häufig geschieht, eine höhere Stellung zu bekleiden, so verrät doch jede Bewegung, wie er sich verbeugt, wie er den Stuhl rückt und sich der Gabel und des Messers bedient, den Slawen (57)“. „Frau Milic stand ihrem jungen Sohne Antwort und Rede, slawische Frauen sind einmal so; auch in den Söhnen erblicken sie ihren Gebieter. Nie würde eine deutsche Mutter so sich vor ihrem Sohne beugen (73)“. „Da hörte ich ganz die Slawin sprechen, die sich vor dem Manne beugt, dessen Magd sie ist (113)“. Itd. itd. itd.

Skratka: Maderno že ve, kako je treba pisati za njegove ljudi. Nekoliko sentimentalnosti (ta je potrebna za razne literarne tete, ki n. pr. za dnevnik sprejemajo in recenzirajo podlistkove romane), k temu še nekaj aktualnih fraz, vse skupaj prepojeno z gosposko vzvišenostjo modernih Helenov nad raznimi drugimi narodi, pa je roman napisan. Maderno je samo eden onih spretnih literarnih industrijalcev, ki ob sedanjem svetovnem požaru kuhajo svojo prazno juho. Ob takem delu seveda ni mogoče, da bi dobili kaj umetniškega, ali vsaj stilistično enotnega. Ves roman je samo političen uvodnik zakotnega lističa, ki si je izposodil literarne cunje, ker bi ga bilo sicer njegove nagote vendarle sram. In še s temi cunjami se ne zna dobro drapirati: sredi zdihov oddaljenega zaljubljenca te napade par strani dolga proza najbanalnjšega reporterstva (str. 169—175)!

Ampak: če je stvar tako brez vse vrednosti, čemu toliko besed o njej? — Ker je Maderno temu Langerjevemu romanu napisal dve strani uvoda, s katerim je svojemu zmašilu skusil dati nekak resnejši relief. V njem je napisal: „Deutsche und Slawen unter Habsburgs Banner werden sich fortan nicht mehr hassen und verfolgen dürfen, sondern einander zu verstehen trachten“. Prav in lepo, gospod Langer-Schmidt, ampak to se ne doseže s spisi, kakor je ta roman. Efekt je v tem slučaju samo ta, da so se fraze, ki jih je zavrgla politika, zatekle v literaturo. S tem pa ni pomagano niti politiki, niti literaturi, niti Nemcem, niti nam. Ali samo uvod in za njim resno delo, ali pa samo roman — ki Vam gre očividno najbolj od srca; oboje skupaj je samo naivnost ali hinavščina, slabo prikrita z literarnimi ambicijami in založniško špekulacijo.

Dr. Jož. A. Glonar.

„Regiment po cesti gre . . .“ — med Nemci. L. 1910 je prinesel „Kunstwart“ melodijo in prevod prve kitice te naše narodne pesmi (gl. Lj. Zvon, 1910, str. 254). Med vojsko je E. Diederichs v Jeni izdal v zbirki „Kriegslieder fürs deutsche Volk mit Noten“ droben zvežčič s sliko sv. Jurija in nekoliko kurioznim naslovom: „Musketier seins lustige Brüder. Alte liebe Soldatenlieder. Hg. v. Fritz Jöde“. V tej knjižici najdemo pod številko 8. melodijo našega „Regimenta“ s sledečim tekstom: